Rita

Skjernøyposten

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME

Nr. 2. **Vår - sommer 2012** 44. årg.

Dugnad på Dyrstad skolehus

Skjernøy Historielag hadde dugnad på Dyrestad skolehus 21. april og dugnadsånden var meget god med et frammøte på 36 personer med stort og smått. Noen arbeidet oppe på taket, noen var inne og gjorde vårrengjøringen og noen lagde mat.

Her er hele dugnadsgjengen samlet, på baksiden av skolehuset.

Taksteinene var så dårlige at vi måtte legge om hele taket på begge sidene. På den ene siden måtte vi også ha ny papp, lekter og sløyfer. Det viste seg også at det var noe råte i gesimsen på framsiden, så der ble vi ikke helt ferdig. Vi må ha spesialhøvlet bord til dette, og det må bestilles.

Taksteiner på begge sider av taket ble tatt bort. Og her på framsiden ble det lagt ny papp og lister.

Vindskeiene skal også skiftes på taket. Vinduene må kittes og males og deler av gulvet i inngangspartiet må repareres.

Skjernøy Historielag har søkt Norsk Kulturminefond om tilskudd til dette arbeidet og har fått bevilget kr 74.000 kroner.

Vi har også fått beis til benkene og maling til flaggstangen av Trond Larsen på Fargerike Mandal.

Historielaget ønsker og takke alle som bidrar og hjelper for å ivareta bygninger og historie for kommende slekter her på Skjernøy.

For Historielaget Otto Lehne

Naturlos-tur

2.pinsedag – mandag 29.mai – ble det arrangert naturlos-tur på Skjernøy. Turen gikk fra Skjernøysund til Østerkjødna hvor vi fulgte vestkanten av kjødna og fortsatte opp til Grottevarden. Det var denne bratte stien loser og befal på vaktstasjonen gikk hver gang de skulle på jobb.
Knut B. Knutsen var naturlos, og vi var til sammen 31 store og små som tok turen. Den aller yngste var Olaug Gesine på 3 år. Hun var tydeligvis vant til å gå denne turen og hun og storebror Karl Otto var de første ned til skolehuset.
Vi hadde en stopp på bryggene i Skjernøysund, hvor Knut fortalte litt om bl.a. Gjestgiveriet. Vi hadde også en stopp ved drikkevannskilden oppe i skråningen mot Grottevarden. Der ble vi fortalt om hvordan kvinnene i sundet hentet vann fra kilden/oppkommet.

Så fortsatte vi til toppen av Grottevarden, og vi var heldige med været denne dagen og hadde god utsikt både til øst og vest.

Knut fortalte om opphavet til navnet Grottevarden, og om dens betydning som signalstasjon og utsiktspunkt for loser.
Fra Grottevarden gikk vi ned til Dyrstad skolehus, hvor vi hadde mat og kaffe mens vi hørte på Knut fortelle om Skjernøysunds betydning som knutepunkt for sjøfarende i tidligere tider, og livet der i gamle dager. Han fortalte også om vedlikehold av Dyrstad skolehus og Skjernøy Historielags arbeid. Undertegnede fortalte om skolehusets historie.

Janne

Skjernøyposten

-ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME -

Sigurd Aalvik, redaktør, tlf. 38 26 86 11
I redaksjonen:
Evert Knutsen, tlf. 38 26 86 86
Janne Knutsen, kasserer, mob. 915 49 971
Rita Dyrstad, mob. 415 56 866
Hanne Arntsen mob. 971 82 482

Skjernøy, 4516 Mandal.

Bankgirokonto: 7877. 06. 62604

Internettadresse til Skjernøyposten er:
www.skjernoyposten.no

E - postadresse: post@skjernoyposten.no

E-post vedr. abonnement:
abonnement@skjernoyposten.no

Adresseforandringer meldes til Evert Knutsen Skjernøyveien 254, 4516 Mandal. Tlf. 38 26 86 86 / 416 68949 eller **E-post vedr. adresseendringer:** adresse@skjernoyposten. no

Kontakt USA: Morgan Hansen
Box 549, Annandale N.J.
08801 USA
Cell phone: 908-693-7626
Mail: mrmorganh@hotmail.com

Abonnementpris pr. år kr 150,- USA, $ 20

Fiskenytt

Det er ikke de store resultater å melde om fra fiskeriene. Rekefiskerne klager over små fangster for tiden. Driftsutgiftene er svært store, spesielt drivstoffet, så det kreves ikke så ganske lite fangst bare for å dekke disse. Våren er normalt en dårlig reketid, så en får bare håpe på bedre fangster framover. Lengre øst har fangstene vært bedre.
Det øvrige fisket har vært noenlunde på det jevne. Kysttorsken har tatt seg kraftig opp, og det meldes om bra med både småtorsk og torsk på størrelser opp til 3, 4 kilo. Dette er jo svært gledelig, da forskerne i lang tid har hevdet at bestanden er på et kritisk lavmål. Naturen er lunefull og ikke så lett å holde styr på, selv for forskere.

Uheldig Steinbit. Heldig garnfisker.2012.

I vinter har det vært masse sild å få i sildegarn. Men noe salgsvare er ikke silda som tas i småkvanta, til det er prisen alt for lav. Folk etterspør nesten ikke fersk sild, så det meste som fanges går til egen panne, eller til agn.

Det meldes om at de første makrellene allerede ble tatt i garn nær land i begynnelsen av mai. Drivgarnsfiskerne som fisker lengre ute, har fått til dels brukbare fangster, men nå er altså makrellen kommet helt inn, så nå er det tiden for å sjekke opp rigla.

28. mai starter fisket etter leppefisk, som flere fiskere på Skjernøy deltar i. Til dette fisket brukes det spesialteiner, som agnes med knust krabbe eller reker. Teinene settes helt grunt, og trekkes flere ganger om dagen.

Evert Knutsen

Tett på, men det gikk bra

29. mars, i nordvestlig kuling hadde en 22 fots fiskebåt fått motorstopp ved Færøyboene utforbi Valvik.
Båten drev innover i god fart, men han som var om bord fikk varslet politi. Det førte til stor utrykking til Valvik. Med ambulanse, brannbiler og politi.
Han som var om bord i båten hadde i mellomtida fått satt ut dreggen som huket seg fast når baugen på båten bare var 3 meter fra land mellom Monneglova og Torkelsodden. Eilif Christensen frå Valvik ble varslet og kom seg ut i båten. Det hadde også fiskebåten "Risøy" fra Kleven blitt varslet og de kom ut samtidig, og Risøy fikk satt sleper, før mannen om bord kuttet dreggtauet, og ble slept inn i Færøysundet hvor redningskøyta over tok slepet.
Det var ikkje den store sjøen men vi tror mannen ville hatt litt vansker med å berge seg hvis båten tok land.

Skjernøy kapell

Fra utlodningen 31. mars. Det var fullt av gevinster og like mye folk.

Det er alt blitt juni, sommeren står for døra. På Kapellet har det siden forrige gang foregått en del. Rekefest hadde vi 23. mars. Ungdomsgruppa sto for den. Fullt hus – vi spiste tomt for reker, tror jeg. Tor Anders underholdt oss – måtte til Holum for å få tak i taler.

Palmelørdag, 31. mars, var den årlige utlodninga. Hele kapellet fullt, SBK sang for oss, Anne Karin hadde åpning. Det hele gikk fort og greit, mange gevinster og mye god mat. Fint resultat – ca. 72.000. Fantastisk!

Barneforeninga var neste – 25.april. Da sang også SBK for oss. Annlaug Berge holdt fin andakt. Vi strever og lager forskjellige småting gjennom året, utlodninga er jo høydepunktet. Og da vi får inn ca 18.200 er vi kjempefornøyde. De pengene går til Mali. Men på grunn av uroligheter der nå, måtte misjonærene reise hjem. De håper på utreise snart. Pengene er satt av til menighetsbygg, en del arbeid blant malinkeene.

Fra gevinstbordet 31. mars.

Vi har i vår hatt 2 onsdagsmøter, i april og mai. Begge har vært fra Normisjon, begge damer. Olaug E. Haugstad og Gunhild Aabel. Veldig bra møter.

Dugnad hadde vi 8. mai i pøs regnvær. Men guttene sto på ute, fikk kutta ned alle buskfuruene langs vegen. Nå ligger de der i vente på å bli flis. Men en streik kom i vegen for fortgang av lån av fliskutter fra kommunen. Vi venter!

Så var det 17. mai. Kaldt som vanlig. Da er det godt med varm fiskesuppe og pølser ++, og fra kl. 15.30 var Kapellet åpent for det. Mange hadde funnet vegen inn, og litt senere fikk barna se film i Lillesalen. Vi voksne fikk høre og se Rita Dyrstad fortelle fra Ryvingen, fra gamle dager og frem til i dag. Veldig interessant.

Plantemarked 19. mai kom med fint vær. Mye fine blomster var til salgs for en billig penge. Også mat og drikke. Det innbrakte ca. 10.000 til utbygginga av Kapellet.

Vi vil minne om konsert 17. juni kl 19.00. Da kommer Camilla Wiig Wennesland og Torgeir Wennesland. Gratis entré. Minner også om Skjernøydagen 4. august.

Til den tid – en god sommer til alle.

Å.Aa

Portrettet

Portrettet denne gang er fra Berge hvor vi har kontaktet Louise Tallaksen Pariggi Født: Kristiansand kommune 09.09.1974

Gift med Fabien Pariggi og to barn, Sofia og Leon på 3 og 4 år.
Jobber med kultur og kulturarrangement. For tiden holder jeg på med to gøye prosjekter i Kristiansand. En Egner jubileumsfest for barnehagebarn og småskolen i Kristiansand sentrum. Og Kulturnatta 29. september. Det er utrolig spennende.
Jeg har de siste 10 årene (foruten 2 svangerskapspermisjoner) jobbet med musikk og administrasjon bl.a. flere år i Rikskonsertene i Oslo. Jeg liker at det skjer ting og at hverdagen er variert.
Jeg er utdannet i skjæringspunktet kultur og administrasjon fra Høyskolen i Bø og Universitet i Oslo. I tillegg har jeg teaterskole fra København.

Jeg kom til Skjernøy for 2 år siden.
Da hadde jeg og min familie på 4 bodd litt forskjellige steder. Meg og Fabien bodde i Oslo til vi fikk barn. Så Kristiansand, så Frankrike og så Skjernøy.
Vi er veldig glad i Fabiens hjemland Frankrike. Der er vi så mye vi kan. Vi koser oss i Provence med Fabiens familie, nydelig natur og deilig mat og drikke.
Når det gjelder interesser så er jeg med i Mandal Showkor. Vi hadde akkurat vår første konsert på Buen. To fulle hus. Det var en stor suksess må jeg si helt beskjedent! Vi hadde det i hvert fall veldig gøy. Det er en fin måte å bli kjent med folk og byen på.
Ellers er jeg glad i naturen og så fort anledningen byr seg tar jeg meg en joggetur rundt øya. Det jeg liker med Skjernøy er naturen og den lette tilgang til skog, sjøen osv. Jeg synes det er en ro her som man vanskelig finner andre steder. Jeg tror det er godt for barn å vokse opp her.

Samtidig synes jeg det er mange hyggelige folk. De tar seg gjerne en prat og er veldig behjelpelige om det skulle være noe.

Jeg synes det lokale tilbudet er veldig bra. Foreløpig har jeg benyttet meg av Søndagsskolen, vært med på basar i kapellet. Men jeg vil gjerne være med på mer når ungene blir litt større, eks barnekoret og snekkerklubben.

Om jeg synes noe kunne vært bedre? Jeg synes ting er veldig bra jeg. Jeg har heller ikke vært innom alt, så det er vanskelig å si hva som mangler.

Hvordan jeg ønsker øya skulle se ut i fremtiden?

Jeg kunne ønske det var litt mer liv kanskje, med det mener jeg at vi burde hatt en liten butikk her, kanskje en kafé el. l. det hadde vært stas!

Vi takker Louise så mye for hun ville stille opp i portrettet. Red.

Helselagets årlige tur

I år 5. juni gikk turen til Søgne. Det stilte opp vel 30 stykker.Første stopp på turen var Søgne gamle kirke hvor Jostein Andressen tok imot oss. Han fortalte om kirkens historie og om all den kunst som er malt på veggene rundt i kirken. Og videre til den gamle prestegården hvor det står en runestein fra ca. år 1000. Han hadde mye å fortelle, særlig fra den tiden far til Bjørnstjerne Bjørnson var prest der og om Bjørnstjerne sitt opphold i Søgne. Etter dette var det middag på Gunders Kafé hvor det ble servert svinestek og karamellpudding med kaffe til dessert. Det var godt. Etter middagen var det besøk i Søgnes Zoologiske museum. Her var det mye utstilt, alle slags typer stein, her var det utstoppet bjørn og ulv og mange andre dyr, men det var mest utstoppede fugler fra hele verden. Vi ble gående her en lang stund for å beundre fuglene i alle slags farger, ja det var mye. Vi var tilbake til Skjernøya kl 16.00 og vi var godt fornøyd med turen.

Her står Jostein Andreassen og forklarer ved runesteinen på Søgne gamle prestegård.

Minneplaten for omkomne om bord på S/S "John"

på plass i minnehallen i Stavern.

Sverre M. Valvik

Minnehallen i Stavern er vårt nasjonale monument over norske sjøfolk som mistet livet i 1. og 2. verdenskrig. Bygningen ligger praktfullt til med utsikt mot skjærgården og havet.

Som tidligere omtalt i Skjernøyposten er det blitt søkt om oppføring av navnene på savnede fra toppseilskonnerten «John» som ble torpedert i 1916.

Den 9. mai 2012 reiste Øystein, Kjell og Sverre Valvik, sammen med Nils Reidar Christensen som representerte Mandal sjømannsforening, til Stavern for å være tilstede ved oppsetting av minnetavlen for de omkomne fra «JOHN».

Vi ble hjertelig mottatt av Morten Eskedal som representant for Minnehallen, og etter en kort orientering om stedet var det kl. 1200 klart for en verdig seremoni, der minnetavlen ble satt opp i tillegg til andre tavlene.

Oscar Christian Valvik, Skjernøy, Wilhelm Kristiansen, Skjernøy, Aksel Eriksen, Mandal og Thorvald Gundersen, Mandal, fikk derved et verdig minne i stedet for den gravstein de aldri fikk.
Kjell Valvik holdt minnetale for de omkomne og lyste fred over deres minne.

Av tavlene i Minnehallen kom det frem at «John» sannsynligvis er blant de 10 – 15 første norske skip som ble torpedert under 1. verdenskrig. Det var frem til nå oppført 1892 sjømenn på tavlene fra 1. verdenskrig. Imidlertid foreligger det opplysninger (bl.a. fra Stiftelsen Hestmanden) om at det korrekte tallet ligger på ca. 2500. Dette til tross for at Norge var en nøytral nasjon.

Det er derfor grunn til å anta at det i Mandalsdistriktet, som andre steder, fortsatt er folk med kjennskap til sjømenn som satte livet til under både 1. og 2. verdenskrig og som ikke har fått sine navn oppført i Minnehallen.

Forts. neste side

Fra Venstre: Kjell Valvik, Sverre Valvik, Nils Reidar Christensen og Øystein Valvik

Så vel personlige grunner og i respekt for de omkomne, er det ønskelig at alle som kan bidrar til å komplettere historien. Dette være seg privatpersoner, sjømannsforeninger eller andre. Fordi Minnehallen ikke selv har ressurser til å kvalitetssikre opplysningene, er det ønskelig at eventuelle søknader vedlegges, eller henvises til, relevante registeropplysninger som for eksempel; sjøforklaringer, dødsformodningsdommer, kirkebøker, opplysninger til Statsarkivet eller annet.

Mer om S/S «John»

Det er gledelig at det på øya er gode fortellere og at de bringer sine historier videre til sine etterkommere. Det er slik vi kan ta vara på våre fortellertradisjoner.
Som en oppfølging av intervjuet med Alf Tore Gundersen kan jeg opplyse følgende:
I forbindelse med undersøkelser omkring de påmønstrede på «John» viser mønstringsrullene for Mandal at Tørres Georg Tørresen mønstret på «John» fra Mandal til Island 28.04.1913 og mønstret av i Flekkefjord den 13.06.1913. Hvilket styrker historien til Tørres.
På denne tiden var trolig Oluf Emil Eriksen fra Mandal kaptein. Han var medeier i skipet og hadde førerposten frem til Oskar Chr. Valvik overtok førerposten en gang i løpet av 1915. Oscar Chr. Valvik mønstret på som styrmann fra Mandal til Island / utlandet 27.04.1914. Etter hva jeg er blitt fortalt hadde han avtale om å overta førerposten når Eriksen gikk i land. Det fremkommer ikke av mønstringsrullene noe om når han overtok, men Else Marie Hald, f. Jahnsen, datter av Eriksens søster Regine, fortalte meg at Oluf Emil Eriksen kom hjem med et annet skip fordi han var alvorlig syk. Hans kone skrev da til sønnen Aksel som var om bord på «John» og ba ham komme hjem så snart han kunne. Dette lovet han å gjøre så snart denne turen var avsluttet og de ankom Europa. Det samme fortalte også søster til Else Marie, Kirsten Holland.

Det er grunn til å anta at dette var den reisen med «John» som gikk fra Island til New Foundland, der de lastet fisk i Fogo for Gibraltar. De var innom St. Johns og telegraferte til korresponderende reder med spørsmål om å utsette avreise på grunn av ubåtfaren.
De fikk da beskjed om å seile som planlagt og fortsatte reisen som endte så tragisk for alle om bord.

Sverre M. Valvik

Torvhåla – opprusting

På vår vei rundt Ystevåa 12.mai kunne vi observere aktivitet i Torvhåla innerst i våa. Medlemmer i motorbåtforeningen i Mandal hadde dugnad, og de bygde opp lavvo helt til venstre ved den nye, lange brygga, som også er universelt utformet så man kan komme i land med rullestol.

Da vi gikk rundt våa igjen 20.mai, kunne vi se at mye er gjort, men det nye toalettet er ikke klart for benyttelse enda. Brygga er forlenget ganske mye, og lavvoen er klar til bruk.

Janne

Konfirmasjon

Håkon mottar en rose fra Pernille Herstad Adriaenssens

20. mai var vi vitne til en helt spesiell konfirmasjonsgudstjeneste. Det var siste gudstjeneste og siste konfirmantkull i regi av den norske statskirke. 21.mai ble kirke og stat skilt ved endring av § 2 i Grunnloven. Håkon Torgersen er den absolutt siste som ble konfirmert etter den ordningen vi er vant til. Neste år blir det konfirmasjon på ettersommeren.

Rebekka Torgersen, Margrete L. Syvertsen, Martine B. Walvik, Hanna Puntervold og Pernille H. Adriaenssens

5 flotte jenter sang to sanger, under ledelse av Lotte Aalvik på piano. Konfirmantene fikk flotte ord med på veien, både av sokneprest Per Ragnar Haraldstad og undervisningsleder Oddveig F. Olsson.
Solen skinte fra nesten skyfri himmel da vi kom ut etter gudstjenesten, og det var tid for fotografering av de flotte konfirmantene.

Fra venstre: Oddveig F. Olsson, Håkon Torgersen, Ida Marie Sætran Liseth, Kaia Karlsen, Torbjørn Johansen, Leiv Kjetil Gauksås, Jonathan Christensen, Bendik Bøe og Per Ragnar Haraldstad.

Garasjesalg/loppemarked i Bergstø

Lørdag 2.juni kl. 1000 startet garasjesalg/loppemarked hos Louise og Fabien Pariggi i Bergstø. De hadde hatt opprydding i sine gjemmer, og mange fine gjenstander, verktøy, maskiner, ruser, garn og masse tøy var til salgs for en rimelig penge. Vi møtte to blide damer som var svært fornøyde med sin handel.

Det var også kaffe med tilbehør å få kjøpt, og man kunne sette seg og slå av en prat med kjente og ukjente. Mange interesserte hadde funnet veien til Bergstø denne fine formiddagen.

Janne

Andemor på steinen

Den siste måneden, halve april og halve mai har vi hatt gleden av og spenningen med å følge med på at en stokkand har ruget på sine 10 egg. Stokkandreir er ikke så lette å få øye på, men denne gangen hadde anda valgt en litt stor stein i stranda ca. 40 meter fra huset vårt, og vi hadde utsikt rett bort til reiret. Anda gikk nesten i ett med både steinen og reiret, så det er ikke lett å se den midt på bildet nedenfor. Lørdag 12.mai ble det litt aktivitet i reiret, og plutselig var det 2 små nøster som stakk hodet opp. Da var det bare å følge med videre, men

jeg rakk ikke å få med meg at nøstene gikk ned til nederste hylle på steinen og hoppet på vann. Jeg så de siste som hoppet, men rakk ikke å få fotoapparatet klart. Fikk dog med at andemor satte stø kurs for bekken og ferskvann innerst i Juvika. Like etter denne seansen fikk vi se

Forts. neste side

2 stokkandstegger som svømte innover i bukta.
Far hadde vært totalt fraværende i rugetiden, og spørsmålet er om de ble tilkalt av mor for å passe på at færrest mulig av de små skal bli mat for svartbaken?
I skrivende stund, 20.mai, er det også observert to grågjess med hhv. 4 og 1 unge på bukta og på land i Juvika, og det er i tillegg et grågåsreir med 6 egg på Juvikholmen. Dette er noe nytt, det har vel aldri hendt at gåsa har hatt reir på denne siden av øya. Janne

Vrakene i Skjernøysund og ting som er funnet der

Den 2. februar hadde vi besøk av Pål Nymoen, arkeolog fra Norsk Maritim Museum for å ta opp en kvernstein fra 11 meters dybde i Skjernøysund. Nymoen tror kanskje dette funnet kan ha sammenheng med kvernsteinene til Edith. Hun har 5 kvernsteiner liggende på tunet. Kvernsteinen vi fant i Skjernøysund er et råemne, som må tilpasses sammen med en annen. Ediths kvernsteiner er tilpasset to og to, og nøye tilpasset hverandre. De er veldig slitt etter lang tids bruk.

Otto Lehne med Krukke 1200-tallet.

Kvernsteinen vi har funnet i Skjernøysund har NMM tatt med seg til Oslo for prøvetaking. Da vil de finne ut hvor den har kommet fra og når den ble hogd ut av fjellet. Vi tror det kan ha vært en handelsvare i eldre tider. Vi har også funnet mye Siegburgskeramikk fra 13-1400-tallet som tyder på at hanseatene har vært innom Skjernøysund.

Svein Syvertsen med kvernstein. Alle gjenstandene befinner seg nå i Oslo til konservering.

Vi har også funnet en hel rund krukke fra 1200-tallet. Fra tidligere funn i havnebassenget rundt Kalmar slott (Sverige), er det store likhetstrekk med den vi fant i Skjernøysund.
I samarbeid med NMM er det også tenkt og sette opp skilt, verning av kulturminner, under vann ved de tre båtvrakene fra år 1389, 1400 og 1610-tallet.
Når rapporten til vraket som ble gravd ut sommeren 2011 foreligger, vil vrakrestene bli tildekket med evt. skjellsand.

For Historielaget Otto Lehne

Minefunn i Eldbrandshola

Den 21.februar var Elisabeth og jeg ute på dykkertur til Eldbrandshola (øst av Rosnes). Vi kastet anker inne med skiltet for friområdet, og lite ante vi at ankeret hadde fått dreggfeste rundt en 6 meter fra ei tysk hornmine fra 2. Verdenskrig. Vi startet dykket med å svømme østover til vi hadde en dybde på 30 meter før vi svømte innover på nordsiden og inn i selve Eldbrandshola.
Elisabeth svømte litt rundt på grunna da jeg var på vei opp i båten. Plutselig hørte jeg Elisabeth rope litt høyere enn vanlig om at jeg måtte hoppe uti igjen for å se hva dette var. Jo visst var dette en mine. Minen lå på 3 meters dyp, 5 meter fra land og rundt 6 meter fra ankeret vårt. Vi fikk tatt noen få bilder fra overflaten før vi returnerte ganske fort tilbake til båten.
I samtale med x-politibetjent Roald Syvertsen ble vi enige om å melde funnet til politiet. De kom mannsterke, 3 betjenter, for å ta forklaring. Nesten så vi lurte på om vi hadde gjort noe galt.
En måned senere fikk jeg en tekstmelding om at minen var sprengt av marinedykkere. Det var ikke noe ladning i ladningskassen, men den hadde fremdeles en armeringsladning. I ettertid har vi vært borte for å sjekke hvordan det ser ut etter sprengningen. Det er mye metall (ca 1cm tykt skall) som er igjen, og et stort krater. Vi fant også et horn fra minen, som jeg har for ettertiden.
Det gikk heldigvis godt denne gangen.

Hilsen Otto Lehne

Vi blar i arkivet

Vi er fortsatt fra nr. 1 1977, som vi begynte i forrige nr. Vi forteller videre at folketallet pr. første jan. 1977 telte 288 stykker. Det er en svak stigning på 4 fra året før. Av disse bor det nå ca. 115 på Vesterøya – Skjernøysund, Valvik og Dyrstad. Det er faktisk der den største økningen har vært de siste årene. Men Nedre Farestad er den største enkeltgård mede hele 95 personer, av disse bor ca. 20 stk i det vi kaller Kirkebygda.

Vi nevner videre at årsmøtet i Skjernøy handelslag 10. mars ble det opplyst at omsetningen var kr 533.000. Det er en økning på 30.000 fra året før, men prisstigningen tatt i betraktning er det helst i minste laget for å sikre seg en forsvarlig økonomi. Derfor vil en henstille til alle på øya å støtte opp om nærbutikken så den fortsatt kan ha eksistensgrunnlag.
Bestyreren Frits Herstad, som har vært meget syk, så seg ikke i stand til å forsette på Krambua, og sa derfor opp med virkning fra 1./1. 77 . Han hadde da vært bestyrer i 27 år, og som takk fra handelslaget fikk han overlevert en vakker tinnbolle mede inskripsjon.

Hver 17. mai og mange år bakover i tid har minnestøtten og kapellet blitt pyntet av Ellen Herstad.

Forts. neste side

På årsmøtet i Skjernøy Vel ble hun hedret for dette arbeidet med overrekkelsen av en fin messingurne for dette glimrede arbeidet. Det har alltid vært festelig å komme til kapellet 17. mai når det er så fint pyntet.

Berthe Maries Brattholme

I en Lindesnes avis fra 31.oktober 1968 kan vi lese hva Georg Berge skrev om historien til Brattholmen litt øst for Skjernøysund.
6.oktober 1776 ble lille Berthe Marie Osmundsdatter døpt. I dåpsgave fikk hun denne holmen, som fikk sitt navn etter eieren. Hun var den førstefødte av i alt 7 barn, og vokste opp på Berge i et hus som sto rett ved hovedveien og veien ut til Bergeneset.
Berthe Marie var flink til å arbeide, og hun drev hagebruk på Brattholmen. Hun var godt kjent for sine grønnsaker som hun også solgte. Foruten kål og gulrøtter dyrket hun løk, og den var særlig stor og fin. Jordbærene var godt kjent, og disse dyrket hun særlig på østsiden av holmen. Hun hadde en liten båt. Den bruktes når hun skulle ut langs strendene og hente tang til gjødsel. Om våren var det å ro ut til de ytre holmene og hente "skjølru". Begge deler lastet hun i sin lille båt og rodde det inn til holmen. Og det er kraftige saker. Det var ikke rart om grønnsakene hennes trivdes godt. Hun fikk nok også en del gjødsel hjemmefra, men den måtte bæres til båten, føres over, spres og spaes ned. Likeså tok hun maneter i kasser og bøtter og bar på lyngen, og manetene tok knekken på den. Hun hadde også maneter på gulrotsengene, og det er nok grunnen til at hennes gulrøtter aldri fikk mark, men ble ekstra store og fine, og var lette å bli av med. Berthe Marie hadde laget "borjer" (terrasser), som var lagt opp særlig på sørsiden nær toppen, der det var dyp jord som hun hadde båret opp. Tenk for et slit og arbeid det må ha vært. Men Berthe Marie var kjent for sin energi og arbeidslyst, og mange roste henne for hennes strevsomhet. Sine grønnsaker fikk hun alltid beholde i fred. Der var ingen som kunne finne på å stjele fra henne, så hun må ha vært høyt aktet.

Hun rodde til Kleven, der hun hadde flere faste kunder, og enkelte ganger helt opp i Mandalselva og solgte sine bær og grønnsaker. Etter hvert flyttet Berthe Marie til Skjernøysund, hvor hun bodde i et lite hus som sto der "Omilias hus" nå står – på Dampskipsbrygga. Hun forble ugift.

Forts. neste side

Alle hadde bare godt å si om henne, hun var en strevsom og hederlig kvinne på alle måter.
Berthe Marie døde i Skjernøysund i en høy alder, nærmere 90 år.
I disse dager foregår renovering og ombygging av hytta som Odd Klev i sin tid bygde på Brattholmen, og Berthe Marie skulle nok kanskje gjerne hatt en trapp som denne som går opp til toppen.

Janne

Smånytt fra Øya

Grågåsa som i de senene år, har hekket på en del holmer på sydsiden av øya, blant annet Store Vengelsholme, Slettinga og Hellersøy, har nå utvidet sitt område til

Grågåsa med unger i Nordfjorden.

Nordfjorden, hvor det i år er observert minst 4 kull. Allerede i månedsskiftet april, mai var det første kullet på vann med ungene.

Svanene hekker hvert år på flere steder på øyer rundt Skjernøy, men de har lite hell med ungene, og i fjor var det få eller ingen som vokste opp. Svartbaken er nok hovedårsaken til dette. Den er for rask og lurer foreldrene bort fra ungene, og så er det gjort. De angriper gjerne flere samtidig.

Terna pleier å vise seg i månedsskiftet april, mai, men i år har den ikke vist seg per 15.mai på Nordfjorden. Kanskje det kalde maiværet i år, har gjort at den drøyer litt lenger sør.
Etter 17. mai var den på plass, og da kunne vi også høre gjøken.

Evert Knutsen

Uvetting kjøring

Vi mener det er uvetting kjøring på Skjernøyveien. Det er noen som tror de bor i England og har venstrekjøring -;) Spesielt er dette ille i svingene ved Homsvika og mot broa, og de to første svingene etter Brennevinsmyra (mot øya). Jeg har flere ganger måtte bremse kraftig opp for ikke å få møtende bil i fronten. Mange holder ikke godt til høyre i svingene. I utlandet brukes hvitmalte piler i veibanen. Disse pilene har en sving mot høyre og forteller: " Hold til høyre". .. Er dette mulig å få til på Skjernøyveien? Finnes det andre løsninger? Som mange har sagt før: Det er vel bare et tidsspørsmål før det skjer alvorlige ulykker på veien.

Når jeg er i "klagehumør" må jeg si at pallen som står ved Skjernøybroa representerer en fare. Både mht å avspore bilføreres oppmerksomhet når det gjelder møtende trafikk og at den holder på å falle ut i veibanen. Veivesenet vil ikke godta en slik permanent skilting som dette nå er blitt. Jeg mener en må finne andre løsninger for å markedsføre arrangementer.
Herbjørn Pedersen.
Kopi til Skjernøy vel v/ Geir Larsen

Barnedåp på kapellet

Søndag 22. april.
Barnets navn: Oliver.
Foreldre Gunn Hilde og Arnstein Syvertsen

Midler til vedlikehold av gamle bygninger

I forbindelse med Skjernøy historielag sitt årsmøte hadde vi besøk av Helge Paulsen (fylkeskonservatoren) som informerte litt om finansiering og istandsetting av eldre bygninger. Det som er viktig med eldre hus er jo å ta vare på husets "sjel". Vi snakker da om kledning (vindu med enkle glass) dører og fasade generelt.
Det kan også søkes om finansiering til eldre sjøbuer, uthus (fjøs) og istandsetting av gamle sommerflorer.
I samarbeid med Helge Paulsen er Skjernøy historielag kontaktperson om det er noe dere lurer på. Er det noen som har prosjekter og ønsker om finansiering, bør det tas kontakt før utløpet av august. Vi vil da prøve å søke om midler til alle samtidig. Ta gjerne kontakt med Otto Lehne tlf 971 90 454 eller en annen i historielaget.

Ps: Jeg sender med et bilde som er passende til dette innlegget

Vi Gratulerer

Åse Karin og Øyvind Ramsdal på Berge med en gutt som ble født 16. april.
Gutten har fått navnet Matias.

Ny trapp til navnesteinen

Ny trapp laget av Nikolai Dyrstad, som kom med en gammel sliter av en tohjulstraktor for å frakte den ut til navnesteinen på Dyrstad. Den gamle var glatt og skummel å gå på.
Håper det er blitt tryggere nå.

Åse Karin Ånensen.

Krattbrann på Dyrstad

Lørdag før palmesøndag begynte det å brenne i krattet mellom husene i Smebakken på Dyrstad. Det hadde til da vært en tørr og varm periode værmessig.
Det var et bål som var brent tidligere på dagen som hadde våknet til liv i vinden. Ilden spredte seg raskt, så en greide ikke å slukke det med vanlig hageslange, så brannvesenet ble varslet og de rykket ut med tankbil.
Det var området mellom husene til Eivind Syvertsen og Arne Greipsland som ble avsvidd til sammen ca. 1,7 mål. Ilden nådde helt opp til terrassen til Arne Greipsland som prøvde så

Brannområdet. Det røde huset øverst tilhører Arne Greipsland

godt han kunne å slukke med hageslangen.
Området ligger nå svart, det var lyng og lauvtrær som brant. Dett førte også til at det ble mer utsikt for husene som ligger oppforbi.

Kan det bli finere

Kan det bli finere vær en dette? Sender bilde tatt 25. mai 2012. Temperaturmåler viser 25 varme grader. Vindmåler viste 1.2 s.m, noe alle flagg viser som var heist på Dyrstad på Georg sin 80 års dag. Havblikk så langt øyet kan se. På Ryvingen er strandnellikene et vakkert syn. Og badesesongen kommet i gang.
Tekst/ foto: Åse Karin Ånensen.

Venter på svar

Skjernøy Vel v/Geir Larsen sendte i begynnelsen av november en henvendelse til kommunen om å ta en befaring på de kommunale bryggene for å få bedre merking og tilrettelegging for offentligheten.
Etter et halvt år foreligger det ikke noe svar fra kommunen. Dette må vi si er dårlig.
Vellet har igjen sendt et nytt brev, og håper at kommunen i det minste kan gi et svar.
Vi legger til at Krambubrygga på Farestad, som i alle år har vært øyas hovedbrygge, må skiltes bedre, for vi hører at mange er i tvil om bryggen er privat.

22. mai i kveldsola...

"Georg Stage" fra Danmark som vi huske ankret opp på Rosnesvågen sommeren 2010. Var denne kvelden på vei vestover.

To av Skjernøypostens

tidligere medarbeidere fyller i år runde år. Det er Håkon Karlsen som fylte 90 år 7. mai. Og Georg Walvik som fylte 80 år 25. mai.
De var med helt fra begynnelsen. Håkon sluttet i 1997 og Georg i 2010.
Lykke til med overstått feiring og ønske med mange gode dager framover..

Påskeliljer i hagen på Norheim Dyrstad

Skjernøy Historielag

planlegger å arrangere Dyrstad skolehus-dag på olsok, søndag 29.juli kl. 1300.
Det er nedsatt en egen komité til å ta seg av underholdningen.
Ellers blir det utlodning, salg av kaffe, brus etc.
Men hovedpoenget med arrangementet er å komme sammen og ha en hyggelig ettermiddag.
Sist gang Skolehus-dagen ble arrangert var i 2007, så vi er spent på om folk stiller opp.
Nærmere kunngjøring vil komme på oppslagstavlene i god tid før olsok.

Plantemarked

Lørdag 19. mai var det igjen plantemarked ved kapellet. Første gang dette ble arrangert var i fjor og det kom inn 12.000 kr.
Det var like stort i år, og det var mange som

kom med planter de hadde til overs fra egen hage. I tilegg hadde Aurebekk gartneri sponset med flere brett med stemorsblomster.
Det var mange slag av stauder og knoller og sommerblomster, og mange møtte opp og salget gikk unna.
Det var også kafé inne i bygget med salg av pølser og brus, kaffe og kaker.
Det kom inn kr 10.000 som en var veldig fornøyd med, og som går i helhet til utbygginga av kapellet.

Ny ventebu i Valvik

Den gamle var falleferdig. Nå er en helt ny bod ført opp på dugnad, med pengestøtte fra Skjernøy vel.
Bua er en kopi av den som står på Smebakken på Dyrstad, og som ble tegnet av Yngvar Pedersen. Vellet har også sponset malingen, og som en ser lyser den godt opp i landskapet.

Ryvingen fyr

St. Hans, 23.juni, kl.17.00 er det jubileum på Ryvingen fyr. Velkommen skal du være.
Det er allerede 10 år siden fyrvokterne forlot Ryvingen fyr i 2002. Da ble Ryvingens venner stiftet og Mandal kommune gikk inn med leieavtale til Kystverket.
Kl.17. 00 kommer ordfører Tore Askildsen og åpner 10 års-jubileet. Vi møtes oppe på "Planen", ved tårnet.

Forts.neste side

Dette vil bli en flott dag for oss alle om været er med oss.
Programmet er følgende:
Åpning kl 17.00 – Taler – Boklansering av Ryvingbok (ønsker du å sikre deg boken - kun 1000 eksemplarer - ring Rita på 415 56 866 for bestilling)
Eventyrfortelling i Tårnfoten – Ryvingen skiklubb skirenn – Kåseri - Skattejakt for barn - Fotoutstilling i tårnet - Salg av fiskesuppe - vafler – kaffe. Musikk av Øyvind Liseth "en gang Skjernøygutt, alltid Skjernøygutt" – Stort bål tennes nede i "Dallen" havna i kveldingen, og her tenner vi grillen for deg. Så husk å ta med deg St. Hans-mat. Det blir satt opp skyss fra Mandal og Skjernøy kl.16.00, men her må du MELDE DEG PÅ til Helene mob nr 906 31 152. Og husk KONTANTER!!! Da ønskes du hjertelig velkommen til Ryvingen fyr!

Det blir offisiell åpning av den nyopprustede lekeplassen for familie, venner og alle andre 1.juli kl. 1400. Blir det dårlig vær, blir åpningen utsatt til 8.juli samme tid. Salg av mat og kaffe. Ta med stol. Fotballkamp og masse aktiviteter for store og små. Dette blir en "Skjernøydag light". Hjertelig velkommen til alle.

Nye lekeapparater på plass

Som vi skrev om i forrige nummer har det vært i gang innsamlinger til nye lekeapparater.
Nå er det installert 2 nye apparater på plassen foran grendehuset, og arbeidet blir gjort på dugnad.
I skrivende stund gjenstår det fortsatt en del arbeid, og flere apparater skal monteres før alt er ferdig.
Det er flotte ting som er montert her, og vi får håpe de blir godt benyttet av øyas yngre generasjon.

Tur til Flekkerøya

Toppen av øya

Flekkerøy historielag

Historielagets årlige sommertur planlegges denne gang til Høyfjellet på Flekkerøy, søndag 5.august Flekkerøy Historielag har leieavtale med Kristiansand kommune, og ansvar for driften av Høyfjellet.
Vi kjører med private biler, og turen starter fra kapellet kl. 1100.

Forts. neste side

Ta kontakt med Esther Vågsvoll 38 26 85 65/414 62 722 eller Knut B. Knutsen 38 26 85 86/905 88 792 slik at vi kan planlegge mest mulig samkjøring.
Ta med mat og drikke.
Alle hjertelig velkommen.
Hilsen Skjernøy Historielag

17. mai 2012

Årets 17.mai ble en kald, men solfylt dag. Mange møtte opp til toget og aspirantkorpset spilte oss gjennom en flott tur på festpyntede Farestad. At flotte russegutter gjorde ekstra

Russebilen, legg merke til lanternene nede på støtfangeren. Rød for babord og grønn for styrbord.

stas på oss og toget vårt med å stille opp med bil og greier, setter vi stor pris på! Veldig tøft er det også at de pynter russebilen med blåser og lanterner, og det viser jo at de er stolte av å være fra Skjernøy, og være av ekte sjøfolk! At de i tillegg løfter småungene opp på taket av russebilen så de stolte kan skue utover det hele, gjør oss ikke mindre imponert av årets positive russ. Vi kan jo håpe på at dette kunne bli en tradisjon fra og med i år?

Toget er kommet til sjøbuveien på Farestad.

Talen og kransnedleggelse ble i år holdt av Reimert Berge. Ellers var det gudstjeneste og kafé som det pleier å være. På ettermiddagen var det fiskesuppe å få kjøpt på kapellet. Der holdt Rita Dyrstad et flott innlegg om livet på Ryvingen fyr i gamle dager. Vi fikk i ord og bilder en spennende historie om et fyrlys som forstyrret damene inne i stuene i Mandal, så sterk var lampen.
Etter dette var dagen på hell og alle arrangører kan si seg godt fornøyd med vel blåst syttende mai 2012. Så er det bare et år til neste gang.

Hanne

Ime skoles vårtur

Onsdag 30. mai hadde Ime skole vårtur til Skjernøya. 8 - 10 busser kjørte ut på de smale veiene våre fulle av spente barn. Været var nydelig. Bussene stoppet ved kapellet og satte av de 400 elevene som raskt spredte seg til ulike steder på øya. Hele dagen koste vi oss med niste, drikke og lek. Høgevarden, Skjernøysund, Bådevika, Valvika, Ystevåa, Rosnes og enda flere plasser ble besøkt. Klokka halv to stod klassene på plass igjen ved kapellet for å bli hentet av bussene.

Det var skoleelever over alt. Dette bildet er fra toppen av Grottevarden.

De kom som avtalt og var utrolig godt organisert fra selskapet. Ingen barn eller voksne ble skadet og alle hadde hatt en superfin turdag med krabbefisking, historier og lek.

Hanne

Sommerfest på Dyrstad skolehus – Olsok 29. juli.

I år blåser Historielaget liv i tradisjonen med sommerfest på vårt kjære gamle skolehus igjen. 29. juli stekes det lapper og selges det lodd fra klokka 13.00 og vi skal leke leker som de lekte der i gamle dager. Man kan kaste hestesko, spikre spiker og det blir konkurranse i melkespannholding! Magnhild sørger for at loddene blir rettferdig trukket og er vi ekstra heldige tar hun med seg gitaren. Hvis du tar med deg familien og kler dere ut i gammel stil, så lover vi at kaffen skal være varm når du kommer! Alle må ha med seg en stol til seg og sine, så håper vi på godt vær og at mange finner veien inn dit denne Olsokdagen. Til slutt vil vi i styret utlove en premie til dagens beste kostyme! En til barna og en til de voksne som har funnet fram striskjorta eller oldemors blindekjole. En gammel hatt setter også prikken over i-en.

Velkommen skal dere være.
Hilsen styret og komiteen.

Det blir felles gudstjeneste

for hele Mandal menighet søndag 1. juli kl 11.00 på idrettsplassen foran kapellet.
De kommer folk fra Mandal, Holum og Harkmark. Etter gudstjenesten er det mat og kaffe med grilling m.m. Håper været er på den beste siden. Hvis dårlig vær blir gudstjenesten i kapellet.

Siden sist

Ja, så står vi igjen med utgivelsen av et nytt nummer av Skjernøyposten.
Forrige nummer ble alle bildene lagt ut i farger, noe som gjorde veldig godt inntrykk. Bilder blir det også flere og flere av, takket være våre medarbeidere og andre som sender dem til oss. Vi er svært takknemlig for det. Vi har også som mål å fortsette med fargetrykk framover, vi må jo prøve å følge med tiden.
Hva som har skjedd siden sist er jo mange ting, men vi får holde oss til været som vi pleier.
Slutten av mars fram mot påske hadde vi en svært varm periode med sommertemperaturer. 27. mars viste temperaturen her ute over 20 grader. Ellers var temperaturen mellom 10 og 20 grader, og gresset begynte å gro noe voldsomt. I april var som vanlig med nedbør, men kaldere en normalt, så en måtte fyre i ovnen nesten til 1. mai, så bjørka stagnerte og fikk ikke løv før etter 1. mai.
Mai måned var også kald med temperaturer under 10 grader. 17. mai var det sol, men iskald vind 7 – 8 grader.
Så kom pinsehelga, og det var de fineste dagene på mange år. Stille vind, havblikk så langt øyet kunne nå, med temperaturer på 25 grader, ja, det var ikke til å tro. Men når pinsen var over så var også varmen over med iskald vind som har holdt seg hele uken etter, men vi har ikke hatt nedbør fra før 17. mai så når dette skrives er det svært tørt.
Vi må ikke klage, vi har vær i rikelig mon, men det er bare mange ganger det ikke passer helt. Ja, så ønsker vi alle våre lesere en riktig god og varm sommer. Vi møtes igjen i sept.

Harepus på hagebesøk